

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Освітня програма	47996 Філологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

02.12.2021 р.

Справа № 1764/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Лиман Ігор Ігорович – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Сминтина Олена Валентинівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Колесник Олена Сергіївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Александрова Олена Станіславівна,
Луцак Світлана Миколаївна,

за участі запрошених осіб:

Гармаш Людмила Вікторівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47996
Назва ОП	Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 15, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОНП корелює з головними завданнями Університету, сформульованими в Статуті, місією Університету, окресленою в Стратегії розвитку ХНПУ імені Г. С. Сковороди на 2021–2025 рр. («формування освіченого українця»), загальною стратегічною метою – «якісна фундаментальна й професійна підготовка здобувачів...; збереження усталених традицій педагогічної освіти та педагогічної майстерності, які в поєднанні з інноваціями сприятимуть формуванню особистості, здатної до компетентної та відповідальної професійної діяльності у сфері освіти й науки як в Україні, так і поза її межами».

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Як переконує експертна група, під час зустрічі з різними фокус-групами неодноразово лунала теза щодо затребуваності випускників аспірантури (ХНПУ імені Г. С. Сковороди має давню традицію підготовки аспірантів: в історії університету аналог сучасної аспірантури датується 1916 р., першу аспірантуру відкрито 1936 р.) на ринку праці. Тут чітко усвідомлюють роль здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня у складі групи розробників.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Підготовка фахівців, які б відповідали запитам ринку праці, є головною метою для групи забезпечення ОП, що було засвідчено експертною групою за результатами зустрічей з представниками університету. Цей позитивний намір корелює з основною цінністю ЗВО – «сковородинівська родина» – «університетська спільнота, об'єднана ідеєю розвитку освіти України, підготовка висококваліфікованих курентоспроможних педагогів-агентів змін».

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти відсутній. ПРН відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для 8 рівня.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Структура освітньої складової ОНП відповідає Постанові КМУ № 261 від 23 березня 2016 р. ОНП–21 поділена на 2 блоки за змістом підготовки: теоретична та практична підготовки. ОК теоретичної підготовки мають 4 цикли, що корелюються з формуванням мовної (включно зі здатністю обговорювати результати своєї наукової роботи іноземною мовою), загальнонаукової (філософської), фахової компетентностей та вимогою щодо ВК. ЕГ слушно звертає увагу на те, що текст ОНП не дає чіткого уявлення про обсяг ОК вибіркового циклу й потребує відповідних доопрацювань.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ОНП відповідає предметній області. Це філологічна програма, зосереджена на підготовці фахівця, здатного «розв'язувати складні завдання та комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, генерувати нові ідеї, що передбачає глибоке переосмислення попереднього вітчизняного та світового досвіду учених-філологів, наявних знань і підходів та проведення досліджень, створення нових системоутворювальних знань і методологій у науковій та/або педагогічній практиці», – формулювання інтегральної компетентності.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

25% кредитів відведено на ОК за вибором. Процедура вибору регулює Положення про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Формування індивідуальної освітньої траєкторії реалізується через вибір тем досліджень, а також під час формування індивідуального плану.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Обсяг кредитів, передбачених на практичну підготовку, збільшився з 3 до 9 (пор. ОНП–18 і ОНП–21). Пунктом 4.2 Положення про науково-викладацьку практику здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди передбачено, що «практика в системі підготовки докторів філософії є компонентом професійної підготовки здобувачів до науково-педагогічної діяльності в закладі вищої освіти й спрямована на систематизацію та закріплення знань, умінь і навичок провадження науково-методичної та навчально-методичної роботи, зокрема вдосконалення навичок структурування й психологічно грамотного перетворення наукового знання в навчальний матеріал». Практика здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії наближена до напрямків наукових досліджень. Результати опитування здобувачів засвідчили високий рівень задоволення вміннями та навичками, отриманими в процесі науково-викладацької практики. Крім того, володіння здобувачами методологією педагогічної діяльності комплексно забезпечує ОК «Теорія і практика викладання філологічних дисциплін у вищій школі», яка має на меті "надати усвідомлення аспірантами загальних принципів організації навчального процесу в закладах вищої освіти в Україні та його документального забезпечення; розуміння основ методики викладання лінгвістичних дисциплін (академічного курсу сучасної української мови та предметів мовознавчого спрямування) і літературознавчих дисциплін (теорії літератури, історії літератури) у профільній вищій освіті відповідно до форми академічного заняття (лекція, семінар, практичне, колоквіум); ознайомити аспірантів із сучасними методиками й технологіями вищої мовної та літературознавчої освіти, сучасними галузями лінгвістичної та літературознавчої науки та їхнім методичним забезпеченням".

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Формування в аспірантів soft skills є важливим аспектом загальної підготовки здобувачів освіти III рівня в їхній науково-дослідницькій діяльності. Університет переконує, що "копітка і планомірна робота по формуванню в аспірантів soft skills відбувається протягом усього періоду навчання – і під час занять, коли аспіранти вчаться працювати з літературою та іншими джерелами інформації, і під час виконання завдань творчо-наукового характеру, написання наукових статей, підготовки до участі (і самою участю) у науково-практичних конференціях". Така робота відбувається і на рівні ОП, і на загальному університетському рівні. До того ж в університеті в процесі розробки перебуває «Проект положення про формування soft skills в учасників освітнього процесу Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди».

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальна форма освіти не впроваджена.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на ОНП є прозорими, не містять дискримінаційних положень, й оприлюднені на сайті ЗВО.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Програма вступного випробування враховує особливості ОНП завдяки запровадженню в 2021р. практики подачі дослідницької пропозиції з обраної наукової спеціальності або завіреного в установленому порядку за місцем роботи/навчання кандидата списку опублікованих наукових праць і винаходів українською або англійською мовою, які оцінюються предметною комісією за критерієм «зараховано/не зараховано» та дають абітурієнтам можливість продемонструвати актуальність та новизну обраної тематики, презентувати власні наукові доробки та зарекомендувати себе як перспективного дослідника. Програми вступних випробувань оприлюднені на офіційному вебсайті ЗВО. Вважаємо, що варто, за порадою ЕГ, додати в програми зразки білетів для кращого інформування вступників.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г. С. Сковороди та Положення про проходження атестації у ХНПУ імені Г. С. Сковороди для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року встановлені й діють чіткі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура чітко визначена в Положенні про порядок визнання результатів навчання здобувачів ХНПУ імені Г. С. Сковороди, отриманих у неформальній освіті, яке є у вільному доступі на вебсайті ЗВО. Практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на ОНП «Філологія» немає.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Досягнення поставленої в ОНП цілі «формування в здобувача професійних компетентностей філолога-дослідника» досягаються різними формами й методами навчання, що підтверджено робочими планами з ОК та результатами моніторингу рівня організації освітнього процесу.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Здобувачі ОНП «Філологія», здобувачі інших ОНП і ті, хто планує вступити до аспірантури, мають можливість заздалегідь ознайомитися з цілями, змістом і програмними результатами навчання на сайті. Доступ до переліку й змісту дисциплін вільного вибору дає можливість не тільки здобувачам ОНП «Філологія», але й здобувачам інших ОНП вчасно обрати дисципліни вільного вибору.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Систематичне оновлення змісту ОНП відбувається з урахуванням досвіду реалізації відповідних ОНП у провідних вітчизняних закладах вищої освіти та в результаті стажування НПП в межах країни та за кордоном, проведення гостьових лекцій на Українському мовно-літературному факультеті імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка та участі НПП у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, наукових семінарах.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Університет усвідомлює важливість забезпечення навчання за подвійними дипломами, зокрема воно є одним із окреслених завдань з інтернаціоналізації Університету. Наразі ведуть перемовини щодо академічної мобільності й можливості отримання подвійних дипломів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОНП «Філологія» заздалегідь оприлюднюються у силабусах та РПНД, які розміщені на сторінках кожної кафедри, задіяної в реалізації освітнього процесу. Контрольні заходи проводяться відповідно до «Системи оцінювання результатів навчання» «Положення про організацію освітнього процесу в університеті» та «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії».

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

У зв'язку з відсутністю стандарту вищої освіти зі спеціальності 035 «Філологія», атестація здобувачів проводиться відповідно до таких оприлюднених нормативних документів ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у ХНПУ імені Г. С. Сковороди, Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, Положення про освітню програму, Методичні рекомендації щодо силябусу навчальної дисципліни, Положення про науково-викладацьку практику здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Форми і процедура проведення контрольних заходів відображені в РПНД і силябусах. Зустріч ЕГ із здобувачами підтвердила реалізацію форм контролю відповідно до робочих програм ОК.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ХНПУ імені Г. С. Сковороди дотримується у своїй діяльності принципів академічної доброчесності, що регламентовано низкою нормативних документів: Кодексом академічної доброчесності, Положенням про комісію з питань академічної доброчесності ХНПУ імені Г. С. Сковороди, Етичним кодексом ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Академічну доброчесність популяризують такі структурні підрозділи університету: Рада молодих вчених, Група сприяння академічної доброчесності, Бібліотека, Відділ аспірантури і докторантури.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Конкурсний добір НПП на вакантні місця регламентується низкою нормативних документів: Положенням про порядок обрання за конкурсом та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди; Положенням про порядок підготовки здобувачів наукового ступеня доктор наук в докторантурі ХНПУ імені Г. С. Сковороди»; Колективним договором; Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності у ХНПУ імені Г. С. Сковороди».

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Співпраця Університету і стейкхолдерів відбувається в рамках Положення про стейкхолдерів освітніх програм ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Представники роботодавців співпрацюють з робочою групою ОНП, здійснюючи експертизу ОП і робочих навчальних програм.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Роботодавці (наприклад, О.С.Черемська, Л.В.Герман, Н.Д.Демченко, Л.В.Савицька та ін.) у разі потреби надають консультативну допомогу аспірантам у відповідності до тематики їхніх наукових досліджень. Крім того, стейкхолдери постійно виступають в Університеті у якості опонентів на захистах дисертаційних досліджень, беруть участь у науково-практичних конференціях, які проводять філологічні кафедри Університету.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Університет стимулює розвиток викладацької майстерності, що регламентується нормативними документами: Положенням про систему стимулювання якісної і ефективної роботи науково-педагогічних і інших категорій працівників ХНПУ імені Г. С. Сковороди і Положенням про систему і види заохочень Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Освітнє середовище, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ХНПУ імені Г. С. Сковороди забезпечує досягнення визначених цілей та ПРН на ОНП «Філологія» та повністю задовольняє потреби здобувачів, що було підтверджено на зустрічах ЕГ з фокус-групами. В університеті є позитивний досвід функціонування спеціально обладнаної кімнати для дітей здобувачів і викладачів університету «Дитячий універ», де батьки дітей з числа здобувачів можуть безкоштовно залишати їх під час складання сесії та навчання.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Зустріч експертної групи з фокус-групою здобувачів та результатами проведеного опитування засвідчують потребу удосконалення механізмів інформаційної підтримки здобувачів щодо питання працевлаштування.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Хоча на ОНП «Філологія» наразі не навчаються здобувачі з особливими освітніми потребами, проте в ХНПУ імені Г.С. Сковороди створені достатні умови щодо реалізації права на освіту для таких осіб.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ХНПУ імені Г. С. Сковороди політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій врегульовуються такими нормативними документами: Етичний кодекс, Положенням про комісію з етики та управління конфліктами, Положення про запобігання та протидію дискримінації та сексуальним домаганням, Антикорупційна програма. Правову допомогу надають юридичний відділ університету та профком студентів, аспірантів і докторантів; психологічна служба надає індивідуальні та групові консультації. В університеті дієвою є скринька довіри та телефонна лінія.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

У ЗВО діє Асоціація випускників ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Положення про Асоціацію випускників ухвалено 27 лютого 2020 року. На сторінці Асоціації випускників варто подати інформацію про випускників за аналізованою ОНП (під час зустрічей із роботодавцями та відкритої зустрічі ЕГ переконалася, що випускники аспірантури підтримують тісний зв'язок із ЗВО).

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Діяльність щодо реагування на недоліки в ОНП регламентована спеціально затвердженим документом – «Політика у сфері якості», який корелює зі «Стратегією розвитку Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди на 2021–2025 рр.».

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація є первинною. Під час підготовки до неї були враховані побажання, надані ЕГ та ГЕР під час інших акредитаційних процедур.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

На сторінці Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти візуально представлений чотирирівневий цикл забезпечення якості вищої освіти. У ЗВО розроблена низка документів, які регулюють внутрішнє забезпечення якості: «Порядок проведення моніторингових досліджень у ХНПУ імені Г. С. Сковороди» (2020), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості та освітньої діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди» (2021), «Політика у сфері» (2021). Аналіз документів дає підстави твердити, що внутрішня система якості корелює з місією і візією ЗВО, основними цінностями Університету (серед яких - якість), загальною стратегічною метою.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, визначені в основних нормативно-правових актах ХНПУ імені Г. С. Сковороди і є у відкритому доступі на офіційному веб-сайті. Учасники освітнього процесу підтвердили їхню доступність та зрозумілість.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

ХНПУ імені Г. С. Сковороди вчасно оприлюднив для громадського обговорення проєкт ОНП «Філологія» та змін до нього. Прийом зауважень та пропозицій до проєкту від стейкхолдерів здійснюється через форму «Зворотний зв'язок» на офіційному вебсайті, а також через телефони та електронні поштові скриньки.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На офіційному вебсайті закладу вищої освіти оприлюднено достовірну інформацію про освітню програму, а також силабуси та РПНД усіх освітніх компонентів, включених до ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

На факультеті налагоджено наукову колаборацію між дослідниками української мови та російської (кафедра зарубіжної літератури і слов'янських мов ХНПУ), української мови/літератури та болгарської мови/літератури (кафедра історії і теорії літератури; Шуменський університет імені Єпископа Константина Преславського). У межах реалізації освітньо-наукової програми «Філологія» аспіранти долучаються до досліджень, що мають інтегративний характер щодо об'єктів філологічного (лінгвістичного й літературознавчого) вивчення. Йдеться про компаративне студіювання мовних та літературних явищ, що здійснюється в площинах колаборації кафедр української мови, українознавства і лінгводидактики, української літератури та журналістики з кафедрою зарубіжної літератури і слов'янських мов ХНПУ та кафедрами інших університетів України та Європи, де викладають слов'янські мови.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Провідні вчені кафедр, задіяних у реалізації освітнього процесу та науковому керівництві, залучені до виконання наукових тем «Різномасштабне вивчення одиниць сучасної української мови» (державний реєстраційний номер 0120U104814 від 12.11.2020 р.), координованої Інститутом української мови НАН України; «Закономірності розвитку української літератури від давнини до сучасності» (0119U002298, УкрНТЕІ); «Закономірності розвитку національних літератур і мов у синхронії та діахронії» (держ. № 0121U112038). Публікації апробаційного характеру в наукових часописах відомі науковій спільноті.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності закріплено в низці нормативних документів: Кодексі академічної доброчесності ХНПУ імені Г. С. Сковороди, Положенні про комісію з питань академічної доброчесності ..., Етичному

кодексі. В університеті відбуваються різноманітні заходи щодо інформування про академічну доброчесність. Наукові публікації здобувачів і НПП безкоштовно перевіряють за допомогою програми «Антиплагіат».

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо: 1) з огляду на висловлене побажання стейкхолдерів розглянути питання доцільності підсилення ОНП дисциплінами, які б носили міждисциплінарний характер; 2) у виразити формулювання унікальності ОНП, зважаючи на потужний досвід харківської філологічної школи та відповідно до змістовних роз'яснень, наданих Університетом за результатами роботи експертної групи.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо вказувати обсяг кожної ВК у тексті ОНП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо внести уточнювальні зміни в пояснювальну записку Програми додаткового вступного випробування задля вираження її призначення особам, які вступають з інших спеціальностей.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо: 1) активізувати НПП та здобувачів до онлайн/офлайн академічної мобільності та забезпечити додаткове інформування про процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; 2) провести опитування здобувачів освіти щодо причин незадоволеності ПРН з іноземної мови та шляхів налагодження ситуації, залучити їх до активного обговорення та надання пропозицій.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо продовжувати вдалу практику опитування здобувачів вищої освіти за ОПП щодо оцінювання освітнього процесу, розширивши перелік питань, наприклад, пунктами про проведення контрольних заходів, об'єктивність екзаменаторів та вирішення конфліктних ситуацій.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендуємо розширювати базу проходження підвищення кваліфікації та особливо стажування НПП, а також практику лекційних занять від гостьових вітчизняних та закордонних професорів, професіоналів-практиків.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо інформувати здобувачів про наявні вакансії за спеціальністю та організувати їхню практичну підготовку на базі інших ЗВО, щоб надати змогу роботодавцям оцінити рівень підготовки здобувачів, а здобувачам - зарекомендувати себе й у подальшому успішно працевлаштуватися.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо на сторінці Асоціації випускників ХНПУ імені Г. С. Сковороди розмістити інформацію про випускників-філологів; звернути увагу на побажання здобувачів щодо розширення можливостей взаємодії з іноземними закладами освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Продовжити позитивну практику висвітлення важливих подій за освітньо-науковою програмою, зокрема у вигляді фото- та відеоматеріалів на сайті Університету для інформування заінтересованих сторін та суспільства, а також зростання іміджу ХНПУ.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рекомендуємо посилити інтеграцію здобувачів до міжнародної спільноти за рахунок реалізації укладених угод про співпрацю, публікації в міжнародних збірниках, зокрема й тих, що входять до міжнародної наукометричної бази Scopus і Web of Science; шукати можливості та заохочувати до участі в грантових проєктах.

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ